

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Çevre Enerji ve Ulaştırma İstatistikleri Daire Başkanlığı

TUTANAK

Konu : Seragazi Emisyon Envanteri Çalışma Grubu Toplantısı
Yer : TÜİK 7. Kat Toplantı Salonu
Tarih/Saat : 12/09/2018 10:00

Gündem : 2017 yılı Seragazi Emisyon Envanteri İş Planının oluşturulması

Görüşülen Konular:

Seragazi Emisyon Envanteri Çalışma Grubu Toplantısı, Çevre, Enerji ve Ulaştırma İstatistikleri Daire Başkanı Sayın Sebahattin SARI'nın açılış konuşmasıyla başlamıştır. Sayın SARI konuşmasında, yeni envanter hazırlık çalışmalarında, gelinen durumu özetleyerek durum değerlendirmesi yapmıştır. Seragazi emisyon envanterinin ülkemiz açısından önemine değinip bu çerçevede hazırlanmış olan Kalite Güvence/Kalite Kontrol (QA/QC) Planı kapsamında zamanlılık, kalite kontrol, kapasite gelişimi ve arşivleme konularının önemini vurgulamıştır.

Enerji denge tablolarında kalitenin iyileştirilmesi için daha önce de belirtildiği gibi iş birliğine hazır ve açık olduğu belirtilmiştir. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) Sekretaryası tarafından gerçekleştirilen gözden geçirme süreci kapsamında gelen sorularda da belirtildiği üzere, Enerji Ajansı verileri ile enerji denge tabloları arasındaki uyumun önemli olduğuna dikkat çekilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın seragazi emisyonlarının takibi ile ilgili yönetmeliğin uygulanmasını daha etkin hale getirmek amacıyla kurduğu "İzleme, Raporlama ve Doğrulama (MRV) Veri Yönetim Sistemi" ile sağlanan doğrulama verilerinin Türkiye İstatistik Kurumu ile paylaşılmasının diğer ülkelerde de olduğu gibi ülkemiz envanteri için faydalı olacağı hususunun tekrar görüşülmesi gündeme getirilmiştir. Seragazi emisyon envanter hesapları konusunda kapasite oluşturma ve sürdürülebilirliğin sağlanması için, Türkiye İstatistik Kurumu'nun her yıl yeni değişimlere ve gelişmelere göre güncellediği el kitaplarının (hesapların nasıl yapıldığını; hangi emisyon faktörlerinin seçildiğini, hangi varsayım ve kabullerin alındığını ve uzman görüşlerini içeren) diğer ilgili kurumlar tarafından da hazırlanmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

İklim Değişikliği İstatistikleri Grup Sorumlusu Sayın Fatma Betül DEMİROK toplantıda envanter sürecine yönelik zaman çizelgesi üzerinden 2019 yılı seragazi envanterine ilişkin planı açıklamıştır. Bu plan kapsamında envanterin hazırlanmasında yer alan sektörlerden (Elektrik ve Isı Üretimi, Ulaştırma, F-gazları, Tarım, Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık) sorumlu kurumlardan beklentiler de belirtilmiştir. Toplantı çerçevesinde envanterin kurallara uygun olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası'na raporlanabilmesi ve envanter hazırlama takviminin aksamaması için tedbirlerin alınması gerektiği belirtilmiştir. Gündem konuları detaylı olarak görüşülmüş ve katılımcılar farklı görüş beyan etmediğinden mevcut plan kabul edilmiştir.

Bu doğrultuda aşağıdaki kararlar alınmıştır.

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Çevre Enerji ve Ulaştırma İstatistikleri Daire Başkanlığı

Kararlar:

1. 2017 yılı Envanterinin Ek-1’de belirtilen iş planı takvimi çerçevesinde hazırlanmasına ve detaylı anlatımı yapılan bu iş planının kabulüne, Kalite Kontrol/Kalite Güvence aşamalarına ve kabul edilen planın tüm kurumlar tarafından uygulanmasına,
2. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası tarafından gerçekleştirilen mevcut gözden geçirme süreci kapsamında gelen sorulara özenle ve zamanında cevap vererek bu cevapların takibinin yapılmasına, tespit edilen hususların dikkate alınmasına ve yeni envanter çalışmalarına yansıtılmasına,
3. Envanter sürecinin en önemli unsurlarından biri olan Kalite Kontrol konusunda kabul edilen planın uygulanması için dikkatli çalışılmasına ve bireysel hataların önüne geçilebilmesi amacıyla sıkı bir kontrol mekanizması geliştirilmesine,
4. Kalite Güvence/Kalite Kontrol (QA/QC) Raporu kapsamında; hesaplama tablolarının, NIR tablo ve grafiklerinin, tablo ve grafiklerin hazırlanmasında kullanılan arka plan veri ve bilgilerinin (analiz sonuçları, raporlar, belgeler vb.), sektörel belirsizlik hesaplarının ve uzman görüşü varsa ilgili açıklamaların kurumsal olarak arşivlenmesine ve merkezi arşivleme için de TÜİK’e gönderilmesine,

karar verilmiştir.

EKLER:

- 1- 2017 yılı Seragazi Emisyon Envanteri İş Planı (3 sayfa)
- 2- Katılımcı İmza Çizelgesi (2 sayfa)

2017 Seragazi Envanteri İş Planı

No	Faaliyet	Tamamlanma tarihi
1.	Tüm sektörler için gerekli faaliyet verilerinin derlenmesi	30 Kasım 2018
2.	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı TÜİK Ülkeye özgü karbon içeriklerinin hesaplanması	30 Kasım 2018
3.	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı <ul style="list-style-type: none">• Elektrik üretiminden kaynaklanan emisyon hesaplarının tamamlanması• Emisyon ve faaliyet verilerinin CRF Reporter'a girilmesi ve kalite kontrol işlemlerinin yapılması• Ulusal Envanter Raporu'nun (NIR) ilgili bölümlerinin yazılması<ul style="list-style-type: none">• Sorumluluk alanındaki sektörlerde emisyon eğilimleri nedenlerinin açıklanması,• Yeniden hesaplamaların gerekçeleri ve envantere etkileri, ve• İyileştirme alanları dahil olmak üzere	15 Ocak 2019
4.	Ulaştırma sektörü emisyonları: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı <ul style="list-style-type: none">• Ulaştırma sektörü emisyon hesaplarının tamamlanması• Emisyon ve faaliyet verilerinin CRF Reporter'a girilmesi ve kalite kontrol işlemlerinin yapılması• Ulusal Envanter Raporu'nun ilgili bölümlerinin yazılması ve TÜİK'e gönderilmesi<ul style="list-style-type: none">• Sorumluluk alanındaki sektörlerde emisyon eğilimleri nedenlerinin açıklanması,• Yeniden hesaplamaların gerekçeleri ve envantere etkileri, ve• İyileştirme alanları dahil olmak üzere	15 Ocak 2019

5.	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p> <ul style="list-style-type: none"> • F-gazları emisyon hesaplarının tamamlanması • Emisyon ve faaliyet verilerinin CRF Reporter'a girilmesi ve kalite kontrol işlemlerinin yapılması • Ulusal Envanter Raporu'nun ilgili bölümlerinin yazılması ve TÜİK'e gönderilmesi <ul style="list-style-type: none"> • Sorumluluk alanındaki sektörlerde emisyon eğilimleri nedenlerinin açıklanması, • Yeniden hesaplamaların gerekçeleri ve envantere etkileri, ve • İyileştirme alanları dahil olmak üzere 	15 Ocak 2019	
6.	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık emisyon ve yutak hesaplarının tamamlanması • Emisyon ve faaliyet verilerinin CRF Reporter'a girilmesi ve kalite kontrol işlemlerinin yapılması • Ulusal Envanter Raporu'nun ilgili bölümlerinin yazılması ve TÜİK'e gönderilmesi <ul style="list-style-type: none"> • Sorumluluk alanındaki sektörlerde emisyon eğilimleri nedenlerinin açıklanması, • Yeniden hesaplamaların gerekçeleri ve envantere etkileri, ve • İyileştirme alanları dahil olmak üzere 	15 Ocak 2019	
7.	<p>TÜİK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enerji (1.A.1.a. ve 1.A.3 hariç) • Endüstriyel prosesler ve ürün kullanımı (F gazları hariç) • Tarım • Atık 	<ul style="list-style-type: none"> • Emisyon hesaplarının tamamlanması • Emisyon ve faaliyet verilerinin CRF Reporter'a girilmesi ve kalite kontrol işlemlerinin yapılması • Ulusal Envanter Raporu'nun ilgili bölümlerinin yazılması 	15 Ocak 2019
8.	<p>TÜİK</p> <p>Anahtar kaynak, eğilim ve belirsizlik analizlerinin yapılması</p>	31 Ocak 2019	
9.	<p>TÜİK</p> <p>NIR; yönetici özeti, giriş, seragazı emisyonları ve eğilimleri, anahtar kaynak, belirsizlik, yeniden hesaplama ve iyileştirme bölümlerinin yazılması</p>	15 Şubat 2019	

10.	TÜİK NIR tüm bölümlerin birleştirilmesi ve biçimsel düzenlemesi, CRF ve NIR nihai kalite kontrol işlemlerinin yapılması	28 Şubat 2019
11.	Seragazi Emisyon Envanteri çalışma grubu toplantısı (Birleştirilmiş NIR'in değerlendirilmesi: iyileştirme planı gerçekleştirme düzeyinin değerlendirilmesi/yeni planlanan iyileştirmeler için açıklamalar)	15 Mart 2019
12.	<ul style="list-style-type: none">Ulusal Envanterin (CRF tabloları ve NIR) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekreteryası'na bildirilmesi,Seragazi Emisyon İstatistikleri haber bülteninin yayımlanması	8-12 Nisan 2019
13.	Kurumsal ve Merkezi Arşivleme Kalite Güvence/Kalite Kontrol (QA/QC) Raporu kapsamında: <ul style="list-style-type: none">Hesaplama tablolarının,NIR tablo ve grafiklerinin,Tablo ve grafiklerin hazırlanmasında kullanılan arka plan veri ve bilgilerinin (analiz sonuçları, raporlar, belgeler vb.)Sektörel belirsizlik hesaplarının ve uzman görüşü varsa ilgili açıklamaların arşivlenmesi ve merkezi arşivleme için TÜİK'e gönderilmesi	15 Mayıs 2019

Toplantı Konusu : RİP Seragazi Emisyon Envanteri Çalışma Grubu Toplantısı
 Toplantı Tarihi/Saati : 12.09.2018 - 10:00
 Toplantı Yeri : TÜİK 7. Kat Toplantı Salonu

Adı Soyadı	Kurumu/Birimi	Ünvanı	Telefon	E-posta	İmza
Sebahattin SARI	TÜİK	Daire Bşk	4100377	Sebahattin.Sari@tuik.gov.tr	
Burcin DILER	TRGM	Koordinatör	258 81 45	burcin.diler@torunoguzan.gov.tr	
Abolşşamat AYDIN	TRGM	Mühür	257 7146	abolssamat.aydin@torunoguzan.gov.tr	
H. Umut ALSANCAK	UAB	Mühendis	2031000/3072	h.umar.alsancak@udhb.gov.tr	
Uluk KOCA	UAB	Mühendis	2031000/3071	uluk.koca@udhb.gov.tr	
Ümit Çalkoçlu	ETKB	Etk Uzmanı	295 5087	ucalkoclu@yegm.gov.tr	
Ali Demin KUNÇASLAN	"	"	" 5207	adilincaslan@yegm.gov.tr	
Eray ÖZDEMİR	OGM	Mühendis	248 17 20	erayozdemir@ogm.gov.tr	
Uğur KARAKOÇ	OGM	Mühendis	248 17 26	ugurkorakoc@ogm.gov.tr	
Abdulkadir BEKTAŞ	ETKB	Daire Bşk	295 53 10	abektas@yegm.gov.tr	
Cinla D. Akçoşlu	ETKB/EİGM	İstatistikçi	3122126420-7584	cdemircigi1@enerji.gov.tr	
Müge ÇELİK	ETKB/EİGM	Uzman	2126420-7585	muge.celik@enerji.gov.tr	
F. Betül Demirel	TÜİK / EİGD	Grup Sor.	4100362	betultayguner@tuik.gov.tr	

